

Aranyalma Integrált Szociális Intézmény

Fejér Vármegye

KÉKMADÁR LAKÓOTTHON CSÓKAKŐ

SZAKMAI PROGRAM

Készítette:	Az Aranyalma Integrált Szociális Intézmény Fejér Vármegye intézményvezetője és a telephely vezetője
Oldalak száma:	36 oldal
Melléletek száma:	3 darab melléklet: <ul style="list-style-type: none"> - Megállapodás - Házi rend - Szervezeti és Működési Szabályzat

TARTALOMJEGYZÉK

1. Jogszabályi háttér:.....	4
2. A SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATA	5
2.1. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása	7
2.1.1. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása.....	7
2.1.2 Létrejövő kapacitások.....	10
2.1.3 Nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek.....	10
2.2 Más intézményekkel történő együttműködés módja	13
3. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT JELLEMZŐI.....	13
3.1. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, a gondozási és fejlesztési feladatok jellege, tartalma.....	14
A megfelelő színvonalú körülmények biztosítása	14
3.2 Étkeztetés	14
3.3 Ruházat, textilá.....	14
3.4 Egészségügyi alapszolgáltatás	15
3.5 Mentálhigiénés ellátás	15
3.6 Foglalkoztatás, foglalkozás.....	19
3.6.1 Szocioterápiás célú foglalkoztatás.....	19
3.6.2. Fejlesztő felkészítő.....	20
3.7. Érték és vagyonmegőrzés	24
3.8. Az intézményben elhunytak eltemetetésének megszervezése	24
3.9. Ápolási, gondozási és fejlesztési feladatok jellege, tartalma.....	25
3.9.1 Ápolási-gondozási feladatok jellege, tartalma.....	25

4. Az ellátás igénybevételének módja	34
4.1 Az ellátások igényléséhez szükséges szakvélemények	35
4.2 Fogyatékosok ápoló-gondozó célú lakóotthonában való elhelyezés esetén történő szakértői vizsgálatok	36
4.3 Az intézményi jogviszony megszűnése	38
4.4 Tájékoztatási kötelezettség	39
5. A SZOLGÁLTATÁSRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA	40

1. Jogszabályi háttér:

- Magyarország Alaptörvénye
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény,
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény
- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény
- A Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk)
- A panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény
- A nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról, az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 Rendelete
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól, működési feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet, (továbbiakban: 1/2000. SzCsM rendelet)
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SZCSM rendelet (továbbiakban: 9/1999.SzCsM rendelet)
- 8/2000 (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II.17.) Korm. rendelet
- Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló 60/2003. (X.20.) ESzCsM rendelet (továbbiakban: 60/2003. SzCsM rendelet)

- A fogyatékos személyek alapvizsgálatáról, a rehabilitációs alkalmassági vizsgálatról, továbbá a szociális intézményekben ellátott személyek állapotának felülvizsgálatáról szóló 92/2008. (IV. 23.) Korm. rendelet
- 316/2012. (XI.13.) Korm. rendelet a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról
- A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2104. (IV.30.) EMMI rendelet

2. A SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATA

Az intézményben ellátott fogyatékkal - autizmus spektrum zavarral - élő kiskorú (16. életévét betöltött) és nagykorú személyek részére életkorának, egészségi állapotának és önellátása mértékének megfelelő ellátást biztosítanak. Cél, az ellátottak minél önállóbb életének és foglalkoztatásának elősegítése, támogatása, annak érdekében, hogy a társadalom teljes értékű tagjaivá válhassanak. Az autonómia, normalizáció, participáció és integrációs elveken alapuló személyre szabott bánásmód megvalósításával az intézmény a célcsoport számára az önmegvalósítás minél szélesebb lehetőségét kívánja biztosítani.

Az Szt. 85/A. § (1) és (3) bekezdése a) pontja ab) alpontja alapján fogyatékos személyek – ideértve az autista személyeket is – ápoló-gondozó célú lakóotthoni ellátása keretében az ellátást igénybevevő részére életkorának, egészségi állapotának és önellátása mértékének megfelelő ellátás biztosítása történik a telephelyen.

A feladatellátás szakmai tartalma, módja:

Szakmai szempontból a lakóotthoni ellátási formák még nagyobb kihívást jelentenek az ellátottak önállóságra, öntevékenységre nevelése területén. A személyiség- és pedagógiai fejlesztés meghatározó tényező, mivel a lakóotthonban élő ellátottak csak egy része rendelkezik nagyobb önállósággal, és olyan személyiségjegyekkel, mint önfegyelem, önbizalom, alkalmazkodó képesség, türelem, megbízhatóság, segítőkészség.

Az ápolást- gondozást nyújtó fogyatékos / autista személyeket ellátó intézmények szolgáltatására irányuló szakmai értékek a következő alapelvekre épülnek:

Normalizáció:

Az autizmussal élő embereknek is olyan életkörülményeket, életfeltételeket, kell biztosítani, amilyenben az adott régióban a nem fogyatékkal élő emberek élnek.

Minden embert, így az akadályozott embert is megilleti a tisztelet, megbecsülés és az őket érintő kérdésekben a véleményalkotási és a beleszólási, önrendelkezési jog.

Integráció:

Az integráció elve feltételezi, hogy a fogyatékkal élő emberek kapcsolatot létesíthessenek és kapcsolatokat tarthassanak fenn más emberekkel és a társadalmi, gazdasági intézmények legszélesebb körével. Biztosítja a fizikai helyváltozáshoz szükséges körülményeket, megfelelő kommunikációs eszközök használatát, valamint szabadidős- és sport tevékenység végzését. Az integrációs törekvések akkor érik el céljaikat, ha a különböző szintek (földrajzi-, funkcionális-, szociális-, perszonális-, társadalmi-integráció együttes megvalósulását segítjük) elő.

Participáció:

Az önrendelkezés elve értelmében a fogyatékkal élő személyek megmaradt képességeik és lehetőségeik keretein belül szabadon rendelkeznek életük alakításáról az általuk helyesnek, tisztességesnek tartott és érdekeiknek megfelelő elvek követéséről.

Az esélyegyenlőség figyelembe vételével messzemenően erősíteni kell a társadalom szűkebb, vagy tágabb környezetében való részvételt.

Személyközpontú ellátás:

Az ápoló- gondozó célú ellátás szolgáltatásának fejlesztése a célcsoport igényeiből indul ki és a személy aktív bevonásával történik.

Olyan életteret biztosítunk ellátottaink számára, amelyben az akadályozott ember élhet önrendelkezési jogával és ezzel együtt választási és döntési lehetőséget biztosítunk a számára.

Az intézmény által biztosított lehetőség: napirend kialakítása, fejlesztő foglalkozások, munkatevékenységek, valamint a szabadidős programok önálló választása.

Szakmai feladatok:

A lakóotthoni ellátás során biztosított:

- a lakóhelyi feladatok, munkatevékenységek, foglalkozások a lakóotthonban és/vagy foglalkoztatóban, valamint szabadidős tevékenységek helyben és a lakóotthonon kívül
- az ellátást igénybe vevő életkörülményeivel kapcsolatos problémák önálló megoldása, szükség esetén segítség a döntés meghozatalához
- az ellátást igénybe vevő szükségletei szerinti szolgáltatások elérhetőségének megkönnyítése.

A normális életritmus kialakítása kapcsán figyelemmel kísérjük:

- a munkavégzést, szabadidő eltöltését,
- a munka és a szabadidő megfelelő arányát,
- a lakóotthon fenntartásában vállalt feladatok ellátását.

A szakmai program módszertana különös tekintettel van az éves ritmusra, ünnepekre, hagyományokra, és az évszakok adottságaira. Mindez részletesen kidolgozva, heti lebontásban a munkatervben megtalálható.

A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

2.1.1. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása

Szakmai munkával, olyan program megvalósítása a cél, amely során az ellátottak egyéni képességek szintjén elérhető legjobb szociális adaptációt, önállóságot elérhessék.

Lakókkal való foglalkozás megköveteli, hogy a jogszabálynak megfelelő számú és szaktudású szakember nyújtson segítséget.

A szolgáltatások szervezése és megvalósítása során a feltételek a lakók szükségleteihez igazított. Olyan „rugalmas” ellátást kívánunk megvalósítani, amely figyelembe veszi a képességstruktúra jelentős egyéni eltérését, biztonságot ad, az egyéni tempóhoz és személyes lehetőségekhez igazodó gyakorlati ismereteket nyújt, a mindennapi tevékenységekhez, aktivitásokhoz motivációt biztosít, a képességekhez mérten legnagyobb önálló életvezetés elérése során folyamatosan tiszteletben tartja a lakók emberi méltóságát.

Szakmai munka célja, az integráció, normalizáció és önrendelkezés (autonómia) elve alapján a fogyatékkal élő személyek önálló életvitelének segítése, pszichés és fizikai állapotuk egyensúlyban

tartása. Továbbá az, hogy a lakók alapvető fejlődési lehetőségeit feltárja, és lehetőséget teremtsen a környezet megismeréséhez, egyes képességek elsajátításához, alkalmazásához.

A lakók számára igyekszünk mindennapjaik számára olyan életfeltételeket biztosítani, amelyek megfelelnek a társadalom által elfogadott viszonyoknak és életkörülményeknek, amelyek a normális életmintákhoz legközelebb állnak.

A Szakmai program megvalósításában a fő irányelv arra épül, hogy a fejlődési, tanulási folyamat az autista személyeknél sem zárul le egy meghatározott életkorban, hanem az egyén élete végéig tart.

A lakóotthoni ápolás, gondozás során végzett feladatok:

- Egyéni bánásmód.
- Feltétel nélküli elfogadás.
- Az önállóbb életre való törekvés.
- Tisztelet egymással, társaikkal, a segítőkkel, ismerőseikkel és az ismeretlenekkel szemben.
- Egymás sérültségéből adódó hiányosságaival szemben tolerancia, elfogadás.
- Biztonság, szervezettség, odafigyelés, következetesség biztosítása.
- Egymás tulajdonának, értékeinek tiszteletben tartása.
- A napi teendők fegyelmezett, önálló ellátása, elvégzendő munkák önálló felismerése.
- A lakóotthon rendjének, tisztaságának folyamatos fenntartása.
- Illemszabályok betartása, a hiányos ismeretek folyamatos pótlása, rossz beidegződések megváltoztatása, helyes viselkedésmód automatizálása.
- Az önellátás minőségének javítása.
- Személyiség- és identitásfejlesztés.
- Felkészítés a társadalomba való integrálás kapcsán esetlegesen előforduló intoleráns viszonyulások kezelésére, sérelem esetén a segítségkérés, jogorvoslat lehetséges módjára. Atrocitás esetén határozott védelem biztosítása.
- A tanult készségek megerősítése, folyamatos fejlesztése.
- Meglevő deficitek csökkentése, folyamatos fejlesztés.
- A konfliktushelyzetek felismerése és megfelelő kezelése.

- Közös és egyéni célok kitűzése, megvalósítása a segítők közreműködésével.
- A szabadidőben sikerélményt nyújtó elfoglaltságok biztosítása.
- Közös programok, tevékenységek szervezése.
- Keresetük, költőpénzük tervezett beosztása.
- Folyamatos munkavégzés lehetőségével biztosítani számukra a hasznosság érzését.
- Közlekedési ismereteiket, közúti közlekedésben való ismereteiket folyamatosan tartásuk szinten, bővítsék.
- Az ételkészítés ismereteinek folyamatos bővítése.
- A családi légkör megőrzése, bensőségesebbé tétele.
- Pozitív tulajdonságok erősítése, negatív tulajdonságok visszaszorítása.
- Önfegyelem, a tudatos magatartás a céltudatos feladat és munkavégzés kialakítása, a szabályok, normák elfogadása.
- A fejlődés és szinten tartás segítése szabadidős programok, tevékenységek biztosításával.
- Ösztönzés az egyéni szinthez viszonyított jobb teljesítmény, fejlődés elérésére.
- Családdal, törvényes képviselővel való kapcsolattartás.
- A lakóotthoni életforma nyújtotta lehetőségek kihasználása a lakók érdekében; elfogadtatni, segíteni a másság megismerését, minél több programon való részvétellel, elősegíteni a társadalmi integrációt.
- A normalizációs elvek megvalósulásának segítése. A lakóotthon lehetőséget nyújt a lakók számára, hogy hasonló körülmények között éljenek, mint a többségi társadalomban. Ennek a tudatnak erősítése mindennapi feladat, mert segíti lakóink önmegvalósítását, erősíti önbizalmát.
- Hétköznapi és ünnepek szokásainak, hagyományainak ápolása

A megvalósítás módszerei:

- Minden olyan pedagógiai, gyógypedagógiai eljárás, amely a felsorolt célok, és feladatok megvalósulását szolgálja.
- Kiemelten fontos a személyes példamutatás, a követendő minta, a kongruens viselkedés, a lakókkal szemben toleráns, elfogadó magatartás.
- Az interperszonális kapcsolatok ápolása, a jelenlegi jó kapcsolatok fenntartása.

- Igényességre törekvés a szűkebb és tágabb környezetben egyaránt.
- Autizmus-specifikus módszerek

A lakóotthonban élő ellátottak jellemzője az önálló életvezetés akadályozottsága, az autizmusukból eredő szociális és kommunikációs készségek hiánya, ill. nehezítettsége, hiányzó képességek. Fejlődésüket befolyásolja az akadályozott ismeretbefogadás és feldolgozás. A lakóotthoni elhelyezés a családban felnövő ép emberekéhez hasonló körülményeket igyekszik biztosítani számukra.

Kiemelt fontosságot tulajdonítunk a lakók kommunikációjának és szociális képességének fejlesztésének, az autizmus-specifikus eszközök, módszerek használatának.

Biztosított az ellátást igénybevevő részére a lakhatás, étkezés, munkajellegű foglalkozás megszervezése, pénzkezeléssel kapcsolatos segítségnyújtás, egészségügyi, mentálhigiénés szolgáltatás (tanácsadás, életvitel javítását segítő programok), szabadidős programok szervezése (kirándulás, rendezvények), sportszerek használata. Ellátottak gondozását, fejlesztését autizmus-specifikus egyéni fejlesztési tervek alapján végezzük. A foglalkozások 30-40 percesek, előzetes tervezés alapján egyénileg vagy kiscsoportokban történnek. A foglalkozásokról minden esetben dokumentáció készül.

A lakóotthoni életforma lehetőséget biztosít a lakóotthoni közösség formálására oly módon, hogy közösen mennek kirándulni, moziba, színházba, vagy szórakozni a lakók. Az anyaintézménnyel közösen szervezett programok közé tartoznak az ünnepekről történő megemlékezések, az intézményi keretek között zajló kulturális és sportprogramok, a kirándulások és táborozások.

2.1.2 Létrejövő kapacitások

Engedélyezett férőhely:

Fogyatékos személyek ápoló – gondozó célú lakóotthona: 14 férőhely.

2.1.3 Nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek

Megfelelő színvonalú életkörülmények biztosítása

Lakók egy épületben vannak elhelyezve 12 db egyágyas szobákban, illetve 1 db kétágyas szobában, ahol három műszakos folyamatos munkarendben biztosított a teljes körű ellátásuk, ápolásuk, gondozásuk, felügyeletük.

Munkavégzéshez, étkezéshez, egészségügyi ellátásához, látogatók fogadásához, fejlesztő-, színtentartó foglalkozásokhoz, szabadidős tevékenységekhez, sportoláshoz kulturált környezet, helységek, eszközök rendelkezésre állnak. Az épület akadálymentesítése megoldott.

Étkeztetés megszervezése

Élelmezés napi ötszöri / szükségleteiknek megfelelő kalória, vitamin, ízletesség biztosítása, szükséglet szerinti diétás étkeztetés.

Ruházat, textília biztosítása

Ruházat biztosítása évszaknak megfelelő öltözéshez, tisztítása, mosása, javítása, szükség szerint.

Egészségügyi ellátás keretében

- Ápolás, gondozás az ellátást igénybe vevő állapotának megfelelően.
- Egyénre szabott, szükségletnek megfelelő háziorvosi, szakorvosi ellátás.
- Gyógyszer, kötszer, gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás a vonatkozó jogszabálynak megfelelően.
- Napi és eseti szükséglet szerinti gyógyszerelés orvosi utasításoknak megfelelően.
- Adott esetekben szakorvosi rendelésre, vizsgálatra szállítás és ezzel kapcsolatos intézkedés, fekvőbeteg gyógyintézeti beutaltatás.

Mentálhigiénés ellátás

Gondoskodás az ellátást igénybe vevő személyek mentálhigiénés ellátásáról:

- személyre szóló bánásmód,
- a konfliktushelyzetek kialakulásának megelőzése érdekében az egyéni, csoportos megbeszélések, szituációs játékok
- kommunikáció fejlesztése

- a szabadidő kulturált eltöltéséhez szükséges feltételek,
- az ellátottak családi és társadalmi kapcsolatainak fenntartásában való közreműködés,
- a fejlesztési tervek megvalósítása, a mindennapi életvitelhez szükséges szociális készség fejlesztése,
- kis közösségek, társas kapcsolatok támogatása.

Mentálhigiénés ellátás biztosítása az intézmény valamennyi dolgozójának feladata.

A szocioterápiás foglalkozások

Formáit, az ellátást igénybe vevő életkorának és egészségi állapotának, képességeinek megfelelően kell megválasztani, az egyéni fejlesztési tervben, megfogalmazott célkitűzésekkel összhangban.

Típusai:

- munkaterápia,
- terápiás és készségfejlesztő foglalkozás.

Érték- és vagyonmegőrzés

Az érték- és vagyonmegőrzés szabályait a Házi rend rögzíti.

Az intézményben elhunytak eltemettetésének megszervezése

A végtisztességre való felkészítésről, a törvényes képviselők, valamint a közeli hozzátartozók értesítéséről, ingóságainak számbavételéről, megőrzéséről, valamint a hagyatéki végzést követően az örökösnek történő átadásáról gondoskodunk.

Amennyiben nincs vagy nem lelhető fel eltemettetésre köteles személy, úgy intézkedünk az elhunyt személy köztemetésének elrendelése érdekében.

A bentlakásos intézményben gondoskodni kell:

- az elhunyt elkülönítéséről,
- végtisztességre való felkészítéséről,
- a törvényes képviselő, valamint a közeli hozzátartozó értesítéséről, ingóságainak számbavételéről, megőrzéséről, letétbe helyezéséről.

2.2 Más intézményekkel történő együttműködés módja

A szociális ellátásban vállalt feladatok magas színvonalú teljesítéséhez szükséges a társadalmi környezetben jelentkező, a személy testi-lelki-szellemi fejlődését biztosító intézményekkel való kapcsolattartás.

Egészségügyi, oktatási intézményekkel való folyamatos, napi szinten megjelenő együttműködés indokolt az ellátáshoz, és ugyanilyen fontos a közhivatalokkal (önkormányzatok, okmányiroda, kormányhivatal, járási hivatalok stb.), a rendőrséggel, mentőkkel, a civil, egyházi, egyéb szervezetekkel való kapcsolattartás.

A kórházban ápolott lakók egészségügyi állapota felőli érdeklődés, a hivatali ügyek intézése, a civil szervezetek segítségül hívása együttesen szolgálja az ember, s az őt ellátó intézmények közötti kapcsolat erősödését.

Együttműködünk:

- egészségügyi intézményekkel,
- alapszolgáltatást nyújtó intézményekkel
- települési önkormányzatokkal
- családsegítőkkal
- gyermekvédelmi intézményekkel
- munkaügyi központtal
- érdekvédelmi szervezetekkel
- más telephelyekkel.

3. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT JELLEMZŐI

Az 1/2000 (I. 7.) SzCsM rendelet 89. § (1) bekezdésének megfelelően a lakóotthonban az a személy helyezhető el, aki önellátásra legalább részben képes, elégséges jövedelemmel rendelkezik az új életforma költségeinek viseléséhez, folyamatos tartós ápolást, felügyeletet nem igényel.

Lakók jellemzően szoros családi háttérrel rendelkeznek, 100%-ban tartják a kapcsolatot, rendszeres jelleggel haza viszik őket. 100%-ban rendelkeznek jövedelemmel. A lakók többsége gondnokság alatt áll.

Lakóink Gyermekkori autizmus, Atípusos autizmus, Asperger szindróma, értelmi fogyatékoság diagnózissal rendelkeznek.

3.1. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, a gondozási és fejlesztési feladatok jellege, tartalma

A megfelelő színvonalú körülmények biztosítása

Az ellátottak elhelyezése 12 db egyágyas és 1 db kétágyas szobában történik, a jogszabályban foglaltaknak megfelelően az előirt szolgáltatásokkal. Minden szobához saját vizesblokk (wc, zuhanyzó), valamint egy szobához konyha is tartozik. A fejlesztő, szintentartó, kulturális, sport és szabadidős tevékenységek a lakóotthon közösségi helyiségeiben került kialakításra 4 db célnak megfelelő „foglalkoztatási egység”, valamint a foglalkoztató épületében 3 terem használható ezekre a célokra.

3.2 Étkeztetés

A 1/2000 (1.7.) SzCsM rendelet 45. § (1) bekezdésének megfelelően az intézmény az étkezést a lakók életkori sajátosságainak, valamint az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelően nyújtja, a szociális étkeztetésre vonatkozó szabályok figyelembevételével.

Az ellátottak étkeztetése keretében napi ötszöri étkezést – ebből naponta legalább egy alkalommal meleg ételt – kell biztosítani.

A lakóotthonban tálalókonyha működik, az élelmet az Aranyalma Integrált Szociális Intézmény Várudvar Idősek Otthona Csókakő telephelyről szállítják.

Ha az ellátást igénybevevő személy egészségi állapota indokolja, részére – orvosi javaslatra – diétás étkezést biztosít a telephely. Az étrend összeállításánál figyelembe vesszük a lakók igényeit.

3.3 Ruházat, textília

Az ellátott jogosult saját ruhájának, lábbelijének, textíliájának használatára. Ezek mosatását, javítását az intézmény biztosítja. A mosásba az ellátottak képességeik szerint bekapcsolódhatnak a szükséges segítség biztosítása mellett. Elhasználódás esetén az ellátott pótolja a szükséges textíliákat, amennyiben rendelkezik megfelelő anyagi háttérrel. Ha az ellátott nem rendelkezik a szakmai jogszabályban meghatározott megfelelő mennyiségű saját

ruhával, lábbelivel, textíliával, úgy az intézmény vezetője gondoskodik arról, hogy az intézményi készletből biztosítva legyen számára a méretének, valamint időjárásnak megfelelő. Ellátottak intézményi elhelyezésükkor egy nyilvántartási számot kapnak, melynek az a célja, hogy intézményi ruha esetén, be lehessen azonosítani a számára biztosított ruhaneműt. Az intézmény tulajdonát képező ruházatról egyéni nyilvántartólapot vezet az intézmény.,. A kiskorú, valamint a cselekvőképességet érintő gondnokság alatt álló személy részére kiadott ruházatról az intézmény leltárt vezet.

3.4 Egészségügyi alapszolgáltatás

A telephelyintézmény az egészségügyi ellátás keretében gondoskodik:

- a prevencióról, az egészségmegőrzést szolgáló felvilágosításról,
- a rendszeres orvosi felügyeletről, egészségi állapot folyamatos ellenőrzéséről, szűréséről,
- a szakorvosi ellátáshoz, valamint a kórházi kezeléshez való hozzájárásról,
- a szükség szerinti ápolásról,
- a gyógyszererezésről.

A lakók közül van olyan, aki igénybe veszi a háziorvosi, illetve a szakorvosi ellátást, és van olyan ellátott, akik esetében a hozzátartozók gondoskodnak az orvosi ellátáshoz való hozzájárásról. A megfelelő gyógyszerellátásról, szakorvosi javaslatok meglétéről, egyéni gyógyszernyilvántartó naprakészségéről, rendelés és szakrendelés lebonyolításáról, betegek szállításáról betegszállítóval, mentővel, illetve szakrendelésekre való időpont egyeztetésről, szűrővizsgálatok lebonyolításáról, gyógyászati segédeszközök beszerzéséről 2 fő dolgozó gondoskodik. Háziorvosi teendőket a település orvosa látja el rendelési időben, azon kívül pedig az ügyeletet hívjuk

3.5 Mentálhigiénés ellátás

Az intézmény folyamatosan biztosítja az ellátást igénybe vevők mentálhigiénés ellátását. Ennek keretében a szociális segítő folyamatosan figyelemmel kíséri, szükség esetén aktívan alakítja az ellátást igénybevevő életkörülményeivel kapcsolatos döntéseit, életvitelét.

Mentális gondozás célja:

- a fogyatékkal élő emberek személyiségének, szokásainak, megfelelő gondozása,
- segítségnyújtás a környezettel való kapcsolattartásban,
- a krízishelyzet kialakulásának megelőzése,
- az izoláció veszélyének elkerülése

A munkatársak elfogadják az ellátott emocionalitását és segítik őket érzelmeik kifejezésében. A lakók negatív érzéseit, rossz hangulatait vagy közérzetét, negatív szokásait vagy hajlamait nem bagatellizálják el, nem ezek eltusolására, hanem komolyan vételére törekszenek.

A mentálhigiénés ellátás során egyéni- és csoportfoglalkozások keretében biztosítja.

A munkatársak és az ellátottak közötti viszony megfelelő alakítása feltételezi néhány alapszabály betartását, következőképpen:

Tisztelet és partnerség:

A munkatársaknak - bármiféle megkötés vagy korlátozás nélkül - „személyeket”, és nem egyszerűen a szociális ellátás adott intézményének ellátottjait kell látniuk a kliensekben, és ennek megfelelő tisztelettel és megbecsüléssel kell övezniük őket. A velük való érintkezés minden formájának a kölcsönösségen kell alapulnia.

A munkatársak részéről betartandó első "alapszabály": „Minden ember képes arra, hogy a maga szószólója legyen.”

Nyitottság és egyértelmű elvárások:

A munkatársak az ellátottakkal szemben támasztott elvárásainak mindig személyre szabottnak és fejlődésorientáltak kell lenniük, s ezeket egyértelmű megfogalmazásban kell közölniük az érintettel.

A munkatársak részéről betartandó második „alapszabály”: „Minden embernek joga van arra, hogy őszinték legyenek vele.”

Átláthatóság:

A lakóotthon szervezeti felépítését és működését szabályozó – tehát annak hierarchiájára, igazgatási folyamataira, döntési és tájékoztatási mechanizmusaira vonatkozó – minden olyan rendelkezésnek, amely a felhasználókat is érinti, alapvetően beláthatóaknak kell lenniük az autista és értelmi fogyatékos emberek számára s a munkatársaknak mindent meg kell tenniük annak érdekében, hogy megfelelő magyarázattal és szemléltetéssel a lehető legátláthatóbbá tegyék.

A munkatársak részéről betartandó harmadik „alapszabály”: „Minden ember tudni akarja, mi történik körülötte, és mi vár rá az elkövetkezendők során.”

Egyértelműség:

A lakóotthon ellátottjaival szemben a munkatársak hatalmi pozícióban vannak. Kötelességük viszont, hogy a lehető legóvatosabban bánjanak ezzel a hatalommal. Ahelyett tehát, hogy a kétséges esetekben, ha kell, akár kényszerítő eszközök alkalmazásával is az autista és értelmi fogyatékos emberekre erőszakolnák saját elképzeléseiket és elvárásaikat inkább meg kell bízniuk a lakókban, s hagyniuk kell őket magukat dönteni a rájuk vonatkozó kérdésekben, azaz meg kell hagyni nekik „a kockázatvállalás méltóságát”. A munkatársak részéről betartandó negyedik „alapszabály”: „Úgy bánj a másikkal, ahogy szeretnéd, hogy mások bánjanak veled.”

Szerénység:

A munkatársaknak éppúgy tisztában kell lenniük a tevékenységükben rejlő lehetőségekkel, mint ahogyan ismerniük kell annak határait is. Amit tehát megtehetünk, az hogy komolyan vesszük és támogatjuk a másik cselekvéseit és érzéseit, barátként vagy tanácsadóként a rendelkezésére állunk, s ezáltal megnyitjuk előtte annak lehetőségét, hogy önrendelkezése és önbizalma kvázi „belülről”, önmagától kialakulhasson és fejlődhessen. Feltétlenül szükséges tehát, hogy a munkatársak egészen konkrétan jelezzék az ellátottak felé, hogy semmiképpen nem megváltoztatni akarják őket, hanem személyes életútjuk kísérésére vállalkoztak, s személyre szabott segítséggel és ösztönzésekkel a rendelkezésükre állva akarják szolgálni individuális fejlődésüket. A munkatársak részéről betartandó ötödik „alapszabály”: „A kontextus fontosabb, mint maga a textus”.

Bizalom:

A lakóotthon munkatársainak egyik elsőrendű feladata abban áll, hogy bizalmas kapcsolatokat építsenek ki az intézmény ellátottjaival. Ennek előfeltételeként meg kell bízniuk minden egyes

fogyatékos emberben és töretlenül hinniük kell abban, hogy képesek felelősen cselekedni, sőt megfelelő segítség és fejlesztés esetén, még valamennyire növelni is tudják a felelősségvállalás mértékét,

A munkatársak részéről betartandó hatodik „alapszabály”:

„Fel kell vállalni a kockázatot! A kontroll időnként elkerülhetetlen, de a bizalomra mindig szükség van.”

Elismerés és elfogadás:

Minden egyes ember számára létfontosságú, hogy a többiek akceptálják az érzéseit, s elfogadják őt akkor, amikor ezeket kifejezésre juttatja. Mindebbe az is beletartozik, hogy a szakemberek ne kezeljék le, ne próbálják meg visszaszorítani a lakók negatív érzelmeit vagy hangulatait, hanem a lehető legkomolyabban vegyék őket, a munkatársi teamen belüli kapcsolataikkal mutassanak „élő példát” az érzelmeik pozitív kifejezésére, segítsék a felhasználókat a másikkal szemben megfelelő bánásmód kialakításában. A munkatársak részéről betartandó hetedik „alapszabály”: „Minden ember rászorul arra, hogy a többiek feléje forduljanak, és érzékeny a másik érzéseire és hangulataira”.

Individualizáció:

A munkatársaknak maximálisan tekintettel kell lenniük az ellátottak individuális igényeire, kívánságaira, az általuk szeretett vagy nem szeretett dolgokra. Általában nagy jelentőséget kell tulajdonítaniuk az ellátottakkal folytatott személyes beszélgetéseknek, a nem beszélő kliensek esetében pedig élniük kell a különféle non-verbális kommunikációs formák nyújtotta lehetőségekkel.

A munkatársak részéről betartandó nyolcadik „alapszabály”:

„A saját igényeit és vágyait mindenki maga ismeri a legjobban”.

Fejlődésorientált gondolkodás és cselekvés:

Embernek lenni annyit tesz, hogy életünk egyetlen pontján sem állapodunk meg, hanem mindig és mind - egyre továbblépünk, fejlődünk. Az ember egyszerre alakítója és áldozata a saját életkörülményeinek. Amikor meg akarunk érteni egy másik embert, akkor nem abból kell kiindulnunk, hogy mi mindent nem tud, vagy mi mindent mulasztott el eddig, hanem mindenek

előtt abból, hogy mi minden lehet még belőle, mi mindenné válhat még a későbbiekben. A munkatársak részéről betartandó kilencedik „alapszabály”:

„Az ember nem más, mint ami még válhat belőle”.

Felszabadult és félelmeiktől mentes légkör megteremtése:

Többek között a felsorolt szempontok mentén lehet megítélni, hogy egy adott támogatással kísért bizonyos formában együttlévő és dolgozó személyek közti légkör valójában felszabadult és félelmeiktől mentes-e: magas szintű kölcsönös segítőkészség és tapintat; a másik vágyaira és igényeire való odafigyelés; készség a másik hibáinak és gyengeségeinek megbocsátása; érdeklődés a többiekkel együttesen végzett aktivitások iránt, és végül de nem utolsó sorban hajlandóság arra, hogy megfelelő időt áldozzunk ezekre a tevékenységekre. A munkatársak részéről betartandó tizedik „alapszabály”:

„Minden ember biztonságban, jó kezekben akarja magát tudni.”

3.6 Foglalkoztatás, foglalkozás

3.6.1 Szocioterápiás célú foglalkoztatás

A foglalkoztatás célja

A testi, lelki egészség érdekében az ellátott állapotának megfelelő elfoglaltság biztosítása.

Az intézmény szakmai programja figyelembe veszi a fogyatékos emberek meglévő képességeit, ehhez igazodva alakítja ki a különböző foglalkozási modulok alapján „Hagyományokon és kézművességen alapuló szakmai programját”.

A szakmai munka rövid-, közép és hosszú távú (intézményi) fejlesztési tervek alapján folyik. Az autizmussal élő, aktív korú személyek foglalkoztatottságának megvalósulását a testi, pszichés, intellektuális, szociális fejlődést integráló területek bevonásával, az egyéni képességektől, készségektől és aktivitástól függően a következőkre kerülhet sor:

- kézműves műhely
- kertészet
- teakonyha

Habilitációs jellegű ellátás összetevői:

- érzékszervi fejlesztések
- lelki egyensúly biztosítása
- kommunikáció fejlesztése
- szociális készségek fejlesztése
- egészség védelme
- foglalkoztatás, munkára való felkészítésű

3.6.2. Fejlesztő foglalkoztatás

Az intézmény megteremti az intézményi lakók foglalkoztatásának feltételeit, melyekben a lakók képességeik, egészségi állapotuk függvényében részt vehetnek, és munkatevékenységet is folytathatnak.

A munkavégzésre képes ellátottak munkavégzését úgy kell megszervezni, hogy azok feltételei megfeleljenek a hatályos jogszabályoknak, műszaki, higiénés, munkavédelmi és tűzvédelmi előírásoknak.

A részt vevők engedélyezett létszáma: 8 fő.

Az Mt. szerinti határozott idejű munkaviszony keretében: 0 fő.

Az Szt. szerinti fejlesztési jogviszony keretében: 8 fő.

A munkavállalók 4 órás foglalkoztatásban rugalmasan, az alábbi időszámban vesznek részt 08⁰⁰ - 14⁰⁰ között

Szt. szerinti fejlesztési jogviszony:

A fejlesztési jogviszony a munka- szervezetpszichológus, a telephelyvezető, valamint az orvos javaslata, vagy rehabilitációs alkalmassági vizsgálat eredményeképpen kiadott, hatályos, munka rehabilitációt javasoló szakvélemény alapján, egyéni foglalkoztatási tervben foglaltak szerint akkor hozható létre, ha az ellátott kompetenciái nem érik el az önálló munkavégzéshez szükséges szintet.

A jogviszony a fejlesztési szerződéssel jön létre, amelyet az ellátott, illetve törvényes képviselője írásban köt az Szt. 99/C. § (5)-(7) bekezdésben foglaltak figyelembevételével a

fejlesztő foglalkoztatást nyújtó szolgáltató intézmény vezetőjével, a gondozási, fejlesztési, illetve rehabilitációs tervben foglaltak szerint, az egyén egészségi állapotának, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelő, fejlesztési és foglalkoztatási szolgáltatás biztosítása útján, az egyén felkészítésére az önálló munkavégzésre.

Mt. szerinti munkaviszony:

A munkaviszony a munkakör betöltéséhez előírt foglalkozás- egészségügyi orvosi javaslat, valamint a Komplex minősítést végző I. fokú Szakértői Bizottság Összefoglaló Véleménye alapján, az egyéni foglalkoztatási tervben foglaltak szerint akkor hozható létre, ha az ellátott kompetenciái, egészségi állapota és szellemi képességei alapján tartósan és folyamatosan képes ellátni a fejlesztő foglalkoztatás keretében meghatározott feladatokat.

Az önálló munkavégzést segítő képességek, készségek fenntartása, fejlesztése, új munkafolyamatok megismerése, új szakma elsajátítása, az ellátott felkészítése az akkreditált, illetve nyílt munkaerőpiacon történő munkavégzésre.

A foglalkoztatottat részére kifizetendő díj összegét a ledolgozott óraszám és a mindenkori kötelező legkisebb órabér 30%-a adja, tehát a ténylegesen teljesített tevékenység függvénye a havi fejlesztési díj összege.

A díj fizetés napja a tárgyhót követő hónap 10. napjáig az ellátott és / vagy a törvényes képviselő részére kerül kifizetésre.

A munkavállaló, illetve törvényes képviselője írásban nyilatkozik arról, hogy a fejlesztési foglalkoztatási díjából kéri vagy sem a nyugdíjjarulék levonását, ebből adódóan minősül a munkában töltött idő jogszerző időnek vagy sem.

A fejlesztési foglalkoztatási díj adómentes.

A foglalkoztatáshoz szükséges munka- és szervezetpszichológus vizsgálat a foglalkoztató terhére és szervezésében történik.

Az Mt. szerinti munkaviszony alapja a munkaszerződés, melyet az intézmény igazgatója, illetve az ellátott köt határozott időre. Díjazása az Mt. szerint történik.

Az Mt. szerinti foglalkoztatásban résztvevőkre vonatkozó speciális szabályok:

- a 16. életévét betöltött személy foglalkoztatható,
- a foglalkoztatás időtartama nem haladhatja meg a napi 8 órát és a heti 40 órát,
- ha a munkavállaló napi munkaideje a négy és fél órát meghaladja, részére legalább 30 perc munkaközi szünetet kell biztosítani,
- a munkavállaló rendkívüli és többletműszakos munkavégzésre, ügyeletre, készenlétre nem vehető igénybe,
- az Mt. 192 § (2) bekezdésétől eltérően a munkaviszony a fejlesztő foglalkoztatás időtartamára meghosszabbítható,
- az Mt. VI. fejezete, 53.§-a, 94.§-a, 98.§-a, 100.§-a, 103.§-a (1)-(2) és (6) bekezdése, XV. fejezete – kivéve a 192.§ (1) bekezdését és a 212.§-t -, a XVI., XVII., XVIII. fejezete nem alkalmazható.

A fejlesztési jogviszony, illetve a munkaviszony megszűnik, ha az intézményi jogviszony megszűnik, tekintettel arra, hogy az intézményi jogviszony fennállása a fejlesztő foglalkoztatás esetében jogosultsági kritérium.

A fejlesztő foglalkoztatás keretében végzett tevékenységek:

Szervezet	Tevékenység megnevezése	TEÁOR szám	Résztvevők száma
Aranyalma Integrált Szociális IntézményFejér	Egyéb fa-, parafatermékek, fonott áru gyártása	16. 29	8 fő- SZT
	Szőnyeggyártás	13. 39	8 fő -SZT

Vármegye			8 fő- SZT
Telephely: Kékmadár Lakóotthon Csókakő	Fűszer-, aroma-, narkotikus, gyógynövény termesztése	01. 28	

A tevékenységek szempontjából lényeges foglalkoztathatósági jellemzők, vizsgálati szempontok a munkavállalást megelőzően:

A fejlesztő foglalkoztatás keretében fontos, hogy olyan ismeretek, képességek, készségek kerüljenek helyreállításra, fejlesztésre, szintentartásra, amelyek tapasztalatszerzéssel, élményszerű feldolgozással, aktív tevékenységgel, folyamatos gyakorlás útján segítik hozzá a munkavállalókat az egyes takarítási feladatok, anyag-megmunkálási technikák megismeréséhez, aktív alkotóként a képességeikhez mérten az értékteremtő munkavégzés képességének megalapozásával.

Munkavégzéshez kapcsolható egyéni tulajdonságok:

Az ellátottak foglalkoztathatóságának feltétele, hogy a foglalkoztatott képességei és készségei, valamint a munkahely által támasztott követelmények összhangja meglegyen:

- megfelelő munkavégző képesség, készség, motiváció
- kognitív funkciók (figyelem, megfigyelőképesség, érzékelés-észlelés, emlékezet, gondolkodási funkciók), motorikus funkciók (kézügyesség, finommotorika, munkatervezés, szem- kéz koordináció),
- utasítások adekvát végrehajtása
- megbízható mintakövetés, utánzóképeség, monotónia tűrés
- szociális és társas viselkedés (viszonyulás a munkához, társaihoz, terhelhetőség, alkalmazkodó képesség, együttműködési készség)
- feladattudat
- kommunikációs képességek,
- a balesetmentes munkavégzéshez szükséges képességek, munkavédelmi rendszabályok alkalmazása
- részfeladatok, részműveletek végzésének képessége adott munkafolyamaton belül

- egészségügyi és munkaalkalmassági feltételek (megfelelő mozgáskoordináció, allergiamentesség),
- munkavédelmi, tűzvédelmi szabályok betartására való képesség, készség.

A fogyatékos ember esetében az érzelem alapvetően meghatározza a munkához való viszonyt. A gyakorlás módszerének intenzív alkalmazásával törekszünk kialakítani azokat a jártasságokat, készségeket, képességeket, melyek a feladatok elvégzéséhez, egyes munkadarabok elkészítéséhez szükségesek, elégségesek.

A fejlesztő foglalkoztatáshoz szükséges személyi feltételek:

A fejlesztő foglalkoztatásban az intézmény, a törvényi előírásoknak megfelelő képzettséggel, 1 fő segítőt alkalmaz, napi 8, heti 40 órában.

A Csókakő telephelyen megvalósuló fejlesztő foglalkoztatást részletesen, az Aranyalma Integrált Szociális Intézmény Fejér Vármegye Fejlesztő Foglalkoztatás Szakmai Programja szabályozza.

3.7. Érték és vagyonmegőrzés

Az érték- és vagyonmegőrzésre átvett tárgyról a telephelyvezető, illetve megbízottja tételes felsorolás alapján átvételi elismervényt készít, és annak egy példányát átadja az ellátást igénybe vevőnek, illetve törvényes képviselőjének. Az értéktárgyak átadását és átvételét két tanú jelenlétében kell elvégezni. Az érték- és vagyonmegőrzés szabályait a Házirend rögzíti.

3.8. Az intézményben elhunytak eltemettetésének megszervezése

A végtisztességre való felkészítésről, a törvényes képviselők, valamint a közeli hozzátartozók értesítéséről, ingóságainak számbavételéről, megőrzéséről, valamint a hagyatéki végzést követően az örökösnek történő átadásáról gondoskodunk.

Amennyiben nincs, vagy nem lelhető fel eltemettetésre köteles személy úgy intézkedünk az elhunyt személy köztemetésének elrendelése érdekében.

A bentlakásos intézményben gondoskodni kell:

- az elhunyt elkülönítéséről,
- végtisztességre való felkészítéséről,
- a törvényes képviselő, valamint a közeli hozzátartozó értesítéséről,
- ingóságainak számbavételéről, megőrzéséről, letétbe helyezéséről.

3.9. Ápolási, gondozási és fejlesztési feladatok jellege, tartalma

3.9.1 Ápolási-gondozási feladatok jellege, tartalma

A gondozás

A lakóotthon gondozási tevékenysége alatt az intézményi szolgáltatást igénybevevő személy részére olyan fizikai, mentális és életvezetési segítséget nyújt, amelynek során az igénybevevő szociális, testi és szellemi állapotának megfelelő egyéni bánásmódban való részesítése keretében a hiányzó, vagy csak korlátozottan meglévő testi – szellemi funkcióinak fejlesztésére, szinten tartására kerül sor.

Az ellátott személyre szóló komplex gondozást az alábbiak határozzák meg:

- az ellátott egyénisége, szükségletei,
- tervszerűség, szervezethez és folyamatosság
- az egyéni fejlesztési terv.

Az ápolás

Az intézmény ápolási tevékenysége a biztosított gondozási feladatok ellátása során közvetlenül felmerülő és a szociális intézmény keretei között biztosítható egészségi állapot helyreállítását célzó tevékenység.

A ápoló-gondozók feladatai

A lakóotthon valamennyi munkatársának és ellátottjának egymáshoz való viszonya az emberi méltóság, a személyiség tiszteletére épül. A dolgozók a Szervezeti és Működési Szabályzatában és a Munkaköri leírásban foglaltak szerint dolgoznak. A gondozó feladata: az ellátást igénybevevő számára fizikai, mentális, életvezetési és egészségi állapot helyreállítását célzó tevékenység ellátása.

Az ellátásban részesülő személlyel foglalkozó szakember folyamatosan figyelemmel kíséri és elősegíti az egyéni fejlesztési tervben megfogalmazottak megvalósulását, érvényesülését.

Ha az ellátásban részesülő személy állapota miatt ápolásra is szorul, akkor ápolási tervet is készít, mely az ápolásra szoruló személy állapotának javítására vonatkozó feladatokat, illetve az alkalmazható technikákat tartalmazza.

Az egészségügyi ellátás

Az intézmény e feladatkörében gondoskodik az ellátást igénybevevő:

- egészségmegőrzését szolgáló felvilágosításról,
- szükség szerinti ápolásról, gyógyszerelésről
- szakorvosi ellátáshoz való hozzájárásról.

3.9.2 A mentálhigiénés ellátás

Az intézmény folyamatosan gondoskodik az ellátást igénybevevők mentálhigiénés ellátásáról. Ennek megfelelően egyéni- és csoportfoglalkozásokat biztosít, ezen kívül segíti a lakókat a különböző élethelyzetekben való helyes eligazodásban.

- a személyre szabott bánásmódot,
- a konfliktushelyzetek kialakulásának megelőzése érdekében az egyéni, csoportos megbeszélést,
- a szabadidő eltöltésének feltételeit,
- a szükség szerinti pszichoterápiás foglalkozást,
- az ellátottak családi és társadalmi kapcsolatainak fenntartásának feltételeit,
- az egyéni fejlesztési tervek megvalósítását,
- a hitélet gyakorlásának feltételeit,
- segíti, támogatja az intézményen belüli kis közösségek, társas kapcsolatok kialakulását és működését.

Fontos az ellátást igénybevevő testi-lelki aktivitása fenntartása, megőrzése. Az ellátás keretében szervezzük az ellátottak korának, egészségi állapotának, képességeinek és egyéni adottságainak figyelembevételével:

- az aktivitást segítő fizikai tevékenységeket (séta, sport, ágytorna),
- a szellemi és szórakoztató tevékenységeket (olvasás, felolvasás, tévénézés, játékok, vetélkedők, zenehallgatás)
- a kulturális tevékenységeket (rendezvények, ünnepek, névnapok, színház-, mozi-, múzeumlátogatások, kirándulások, kiállítások).

3.9.3. Fejlesztési feladatok jellege, tartalma

A fejlesztési feladatok tervezése során mindenekelőtt lakóink autizmus spektrumzavar diagnózisát vesszük kiinduló pontnak. Ez a tény határozza meg a fejlesztés tartalmát és módszereit is.

Az autizmus spektrumába tartozó állapotok lényege a szociális, kommunikációs és speciális kognitív képességek minőségi károsodása, mely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az autizmussal élőkre legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő szociális készségek, illetve a rugalmas gondolkodás és kreativitás területén tapasztalható kognitív deficit, a beszéd szintjéhez képest károsodott kommunikáció, az egyenetlen intelligencia, illetve képességprofil és a következményes sztereotip viselkedés, érdeklődés, aktivitás.

Az autizmus spektrumzavar gyakran társul egyéb problémákkal:

- értelmi fogyatékossgal
- beszéd-, érzékszervi-, mozgás-, egyéb fogyatékossgal, fejlődési zavarral
- viselkedésproblémákkal (agresszió, autoagresszió).

Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos szükségleteiket típusos erősségeik és nehézségeik határozzák meg.

Kiemelkedő jelentőségű speciális tulajdonságok:

- a másik személy szándékának, érzéseinek, érzelmeinek, gondolatainak, szempontjának (pl. az információ átadás szándékának) meg nem értése, az önmagára vonatkoztatás hiánya, legsúlyosabb esetben képtelenség arra, hogy az embereket, mint számára a valóság egyéb elemeinél fontosabbakat a tárgyaktól megkülönböztesse,
- a szociális megerősítés jutalomértékének, illetve a belső motiváltságnak gyakran teljes hiánya, és hogy nagyon kevés, vagy szokatlan dolog okoz örömet,
- a beszéd korlátozott megértése, még látszólag jó beszédprodukciónak mellett is, amelyet nehezítenek a beszéd emocionális, szociális sajátosságai, mint pl. a hanghordozás,
- az egyenetlen képesség-profil: pl. ismeretek és önellátás, vagy mechanikus és személyes memória közötti szakadákszerű különbségek,
- belátás hiánya vagy korlátozott volta egyrészt a saját tudásával kapcsolatban, másrészt a tudás, illetve ismeret megszerzésének forrásával, módjával kapcsolatban.

Típusos erősségek, amelyekre egyes autizmussal élőknel építeni lehet:

- a megfelelő szintű vizuális információ általában informatív,
- tanult rutinokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodás,
- jó mechanikus memória,
- megfelelő környezetben, érdeklődésének megfelelő témánál kiemelkedő koncentráció, kitartás,
- egyes, nem szociális tartalmú területeken relatíve jó képesség (pl. memoriter, nem szöveges számtan, zene).

Típusos nehézségek, és kognitív problémák, amelyekkel számolni kell a fejlesztés során:

- szenzoros információfeldolgozás zavarai (hallás, látás, fájdalom stb.),
- figyelemzavar,
- utánzási képesség zavara,
- percepció, koordinációs problémák, analízis, szintézis műveleteinek problémája,
- lényegkiemelés, problémamegoldó gondolkodás sérülése,
- általánosítás, a tanultak új helyzetben való alkalmazásának sérülése,
- emlékezet-felidézési problémák (szociális tartalmaknál és személyes élményeknél),
- a feladat céljának nem-értése, reális jövőre irányultság hiánya,
- szimbolikus gondolkodás (pl. játék) fogyatékosága,
- énkép, én-tudat fejlődésének zavara,
- a valóság téves értelmezése, felfogása,
- realitás és fantázia összetévesztése,
- szóbeli utasítások félreértése, különösen a többértelmű, elvont kifejezések, többrészes utasítások esetén,
- képességek, ismeretek kreatív (nem mechanikus, vagy sztereotip) alkalmazásának hiánya,
- strukturálatlan időben passzivitás, reaktív viselkedésproblémák,
- félelmek, fóbiák, szorongás.

A szociális készségek fejlesztése

Az autizmusban sérült három terület közül (szociális viselkedés, kommunikáció és rugalmas gondolkodás) a legmarkánsabb problémákat a szociális interakciókban fedezhetjük fel - az autizmus, mint "szociális fogyatékoság" a legszembetűnőbb. Természetesen egymástól elválaszthatatlan az első két terület, hiszen a valódi kommunikáció mindig valamilyen szociális interakciót is jelent. Elsődleges fontosságú speciális pedagógiai cél tehát az autizmussal élő képességszintjének megfelelő szociális viselkedés, illetve az ezt megalapozó elemi készségek fejlesztése.

Emellett rendkívül fontos feladat, hogy minél tartalmasabban legyen képes eltölteni szabadidejét önálló és társas formában egyaránt.

A fejlesztési módszerek kiválasztásakor feltétlenül figyelembe vesszük, hogy az autizmusból fakadó nehézségek megakadályozzák őket abban, hogy a szociális készségeket spontán, intuitív úton sajátítsák el, szociális megértésükre alapozva, ezért jelentős szerepet kapnak a kognitív és viselkedésterápiás eljárások.

Autizmus-specifikus felmérések

A felmérések során autizmus-specifikus eszközöket is használunk. A terv készítésénél figyelembe vesszük az autizmus spektrum zavarban megfigyelhető jellemző viselkedéses képet, és az egyéni jellemzőket. Így különösen nagy hangsúlyt fordítunk a szociális-kommunikációs készségek, illetve a rugalmas viselkedésszervezés fejlesztésére.

Az egyéni tervezés az alapja a személyre szabott, individuális fejlesztés kivitelezésének, mely igazodik a személy életkorához, mentális korához és sajátos képességstruktúrájához. A fejlesztés végső célja a lehető legjobb életminőség elérése, a legnagyobb önállóság és legjobb szociális adaptáció kialakítása.

Informális felmérések: az egyes területeken mutatott készségek és jártasságok a további fejlesztési célok és feladatok kijelöléséhez szolgálnak alapul. A felmérések során megfigyeljük a személy tanulási stílusának más aspektusait is, a problémamegoldó készségeit és stratégiáit.

- Minden lakó esetében elvégezzük a *szimbólumszint-felmérést*, mely meghatározza, hogy az adott személy milyen jelrendszer használatát tudja elsajátítani, ez szolgált

alapot a vizuális segítség megtervezéséhez. Ellenőrizzük, hogy a személy képes-e egyeztetni különféle szimbólumszintű információkat és felismeri-e az azonos jelentésű információkat.

- *Az expresszív és receptív kommunikáció felméréssel* meghatározzuk, hogy milyen módon és hogyan tud a személy kommunikálni, illetve milyen értési szinten van. Ennek alapján tervezzük meg az egyénre szabott alternatív-augmentatív kommunikációs eszközrendszert.
- *Feladatanalízis* segítségével határozzuk meg, hogy az egyén önkiszolgálásban, háztartási tevékenységek végzése során milyen pontokon, és milyen módon van szükség beavatkozásra, támogatásra, a lehető legnagyobb önállóság elérése érdekében. A felmérés elvégzése után elkészíthetjük azokat a vizuális segédeszközöket (folyamatleírás, folyamatábra), amelyek lehetővé teszik a személy számára az önkiszolgálási és háztartási munkák önálló elvégzését.
- Felméréseket végzünk az *önálló- illetve társas szabadidő* eltöltéséhez szükséges tevékenységek megtervezése érdekében.
- A *munkaviselkedés és munkakészségek* felmérését annak érdekében végezzük, hogy megismerjük a lakók egyéni munkavégzéshez szükséges készségeit, mely szintén a személyre szabott foglalkoztatási terv kialakításához szükséges. Az értékelés után választjuk ki az önálló munkavégzéshez azokat a tevékenységeket, amiket sikeresen elvégzett, vagy kialakulóban van. Fontos szempont a tervezésnél az önállóság, funkcionalitás, érdeklődés és motiváció. A munkatevékenységek kiválasztása után a munkafeladat sikeres elvégzéséhez szükséges vizuális támogatást építjük be a munkavégzésbe (pl. alaplappal, feladatok dobozba helyezése).

Autizmus-specifikus, egyénre szabott fejlesztési tervek

Egyéni fejlesztési terv készül. Az egyéni terv az ellátott személyről készített felmérések, megfigyelések, illetve a pedagógiai, egészségügyi és mentális állapotra vonatkozó jellemzés alapján készül, elkészítéséről a lakóotthon vezetője gondoskodik. A terv kidolgozása, összeállítása team-munkában történik, melyben részt vesznek a lakóotthon vezetője mellett a fejlesztőpedagógus, és a segítők is. A tervet a törvényes képviselővel megbeszélve hajtják végre.

Az egyéni - fejlesztési fókuszú- tervek középtávon tartalmazzák minden lakó esetében fő területenként az elérendő célokat, az ehhez szükséges eszközöket és módszereket, illetve a kontextust, melyben a tevékenységek kivitelezése zajlik. A fejlesztés fő területei: kommunikáció, önkiszolgálás, háztartási tevékenységek, szabadidő, tér-idő szervezés, szociális készségek/társas viselkedés, munkakészségek/munkaviselkedés, motiváció, kognitív képességek, mozgásfejlesztés. Az egyéni terveket félévente értékeljük, szükség esetén módosítjuk.

Segítő-protetikus környezeti elemek

A lakóotthon olyan környezetet biztosít, amely minden személy, illetve a csoport számára érzelmileg biztonságos, ebben kiemelkedően fontos a bejósolhatóság és az érthetőség. A kiszámíthatóság nem kizárólag az események előreláthatóságát jelenti, hanem azt is, hogy a segítők viselkedése és az általuk támasztott elvárások egyértelműek és következetesek.

Mivel a megértés legfontosabb tényezői autizmusban a látható, vizuális támpontok, a közvetlen lakóotthoni környezet térben és időben strukturált, így informálja a lakókat arról, hogy mit, hol, hogyan, miért, mennyi ideig tegyen, tehet. Az élő nyelvet és a szociális közvetítést helyettesítjük, illetve kiegészítjük vizuális környezeti támpontokkal, melyek célja az önállóság megteremtése. Az előre jelzett változások kiszámíthatóak, mindezek hatására a lakó önálló, nem szorul mások segítségére, sikeres. A protetikus környezet kialakítása egyénre szabottan történik, a lehető legnagyobb fokú önállóság és rugalmasság eszköze.

A protetikus környezet elemei:

A. Tér strukturálása:

- Az egyes terek funkciói világosan láthatók, az egyéni szimbólumszinthez igazítottan megjelenítettek
- Minden alapvető tevékenység helye meghatározott, egyértelmű, a tereket funkcióiknak megfelelően használjuk
- Az egyes tevékenységek helyszínén csak olyan eszközök vannak, elöl, amelyeket valóban használunk, a tárgyi, fizikai környezet nem tartalmaz felesleges ingereket
- A tárgyi és személyi környezet biztonságos, kiszámítható

- Figyelembe vesszük a szenzorosan érzékeny, illetve ingerkereső személyek szükségleteit is. Lehetőséget biztosítunk a napközbeni elvonulásra, kikapcsolódásra, a szenzoros túltelítődés megelőzése érdekében.

- B. Napirend (tér-idő struktúra) használatával a téri és időbeli tájékozódást segítjük, egyben ez az önállóság egyik legfontosabb eszköze.

- C. Munkarend: autizmus spektrum zavarban érintett személyek esetében sérültek a végrehajtott funkciók, amelyek lehetővé teszik a cselekvések, viselkedések célszerű kivitelezése. A hétköznapi tevékenységeket (önkiszolgálás, háztartás, munkavégzés) megtervezzük vizuálisan oly módon, hogy a személy önállóan képes legyen elvégezni azokat. A napirendi pontokon belül a munkarend segíti az önállóságot, megmutatja mennyi ideig tart a tevékenység, milyen sorrendben, hogyan juthat a megfelelő eszközökhöz a munkavégzés során. A tevékenységek időtartama látható vagy a feladatok mennyiségéből, illetve nyílt végű feladatok esetén időmérő eszközökkel jelezzük a tevékenység végét.

- D. Munkaszervezés: alkalmazzuk annak érdekében, hogy az egyes személy tudja hogyan, milyen módon végezze el a feladatot (alaplappok, feladatlap elrendezése, dobozos szervezés).

- E. Egyéb vizuális segítségek: a lakóotthonban megjelenített viselkedési szabályok, zsetongyűjtő-táblák, szabad/nem szabad jelzések, mind a rugalmasságot, önállóságot segítik.

Alternatív-augmentatív kommunikációs eszközök használata

Az autizmus spektrum zavarban érintett fiataljaink kommunikációját egyénre szabott módon, alternatív-augmentatív eszközökkel támogatjuk.

Kognitív viselkedésterápiás eszközök alkalmazása

A lakóotthonban folyó szakmai munka alapját a modern, tudományosan megalapozott kognitív viselkedésterápiás eljárások, módszerek adják. (Egyéni motivációs bázis kialakítása,

zsetonrendszer, promptolás, forgatókönyvek, algoritmusok, szociális-kommunikációs készségfejlesztés, napló, szociális történetek stb.).

A segítségadás szintjeit a munkavégzés, háztartási tevékenységek és egyéb életviteli feladatok támogatása során szisztematikusan alkalmazzuk, fokozatosan, egyre több támpontot nyújtva használjuk, tehát a szóbeli instrukciótól a teljes fizikai vezetésig terjed az egyéni támogatás:

1. szóbeli instrukciók
2. gesztusokkal kísért szóbeli instrukciók
3. a feladat teljes bemutatása
4. részleges fizikai készítés
5. teljes fizikai vezetés

Az egyéni fejlesztési terv tartalmazza:

1. a lakó állapotának leírását, az abban bekövetkezett változást, az egyéni fejlődést
2. az egyénileg szükséges pedagógiai, mentális, egyéb segítségnyújtási feladatokat, azok időbeli ütemezését, a foglalkoztatásban való részvételt
3. Az autizmus-specifikus, egyénre szabott célokat, módszereket.
4. a hiányzó, vagy korlátozottan meglévő személyes funkciók helyreállítása, pótlása érdekében teendő intézkedéseket
5. a konfliktushelyzetek kezelésének, megoldásának módjait.

A fejlesztés megvalósulásának tevékenységei, szinterei

- alapvető viselkedési szabályok megtanulása, alkalmazása
- csoportszokások, hagyományok, ünnepek
- egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások
- habilitációs, rehabilitációs foglalkozások
- egyéni- és csoportos beszélgetések, játékok
- kézműves tevékenységek
- séták, kirándulások
- lakóotthonon kívüli programok (pl. mozi, színház, kiállítás, vásárlás, stb.)
- művészeti tevékenységek (képzőművészeti, zenei)

- önellátás és munkajellegű foglalkozások
- sportfoglalkozások

Pénzkezeléssel kapcsolatos segítségnyújtás

A lakóotthonban élő önjogú személy a saját vagyonát, jövedelmét, költőpénzét maga kezeli. A hozzátartozó és az ellátott közös kérésére az intézményvezető által kijelölt szociális segítő segítséget nyújthat a költőpénz felhasználásában. Ennek formáját, elszámolási rendjét az intézményi megállapodás rögzíti.

Ha az ellátást igénybe vevő gondnokság, vagy gyámság alatt van, a vagyonának kezelése a bírói ítélet és a gyámhivatali határozat alapján meghatározottak szerint történik.

4. Az ellátás igénybevételének módja

Az ellátás igénybevételének módját a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SZCSM rendelet szabályozza, összhangban az 1993. évi III. törvénnyel.

A Kékmadár Lakóotthon Csókakő ápoló-gondozó célú lakóotthon ellátási területe országos.

A személyes gondoskodás nyújtó szociális ellátások igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője szóban vagy írásban kérelmezheti.

Amennyiben az ellátást igénybe vevő cselekvőképtelen, a kérelmet a törvényes képviselője terjeszti elő. A korlátozottan cselekvőképes személy kérelmét, indítványát törvényes képviselőjének beleegyezésével, kizáró gondnokság alatt álló személy, valamint kiskorú személy törvényes képviselője által terjesztheti elő.

Az intézményvezető szóban vagy írásban tájékoztatja az ellátást igénylőt, vagy törvényes képviselőjét az igény nyilvántartásba vételéről, valamint az előgondozás elvégzésének időpontjáról. Elutasítás esetén az értesítés, írásban történik.

A szociális intézményi elhelyezést megelőzően a telephelyvezető, illetve a telephelyvezető által megbízott személy a vonatkozó jogszabályban foglaltak szerint – a megfelelő személyre

szabott szolgáltatás biztosítása érdekében – előgondozás keretében tájékozik az intézményi ellátást igénybevevő életkörülményeiről, egészségi állapotáról, szociális helyzetéről, továbbá felkészíti az ellátást igénybevevőt az intézményi elhelyezésre.

Amennyiben az ellátást igénybevevő, illetve törvényes képviselője vitatja az intézmény igazgatójának döntését, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül a fenntartóhoz fordulhat.

Az intézményvezető az intézményi elhelyezés lehetőségéről írásban tájékoztatja az ellátást igénybevevőt, vagy törvényes képviselőjét:

- az előgondozás időpontjáról,
- a férőhely elfoglalásának kezdő időpontjáról,
- az intézményi elhelyezéssel kapcsolatos egyéb teendőkről.

Az intézményi jogviszony keletkezését az intézmény vezetőjének intézkedése alapozza meg. Az intézményvezető, illetőleg a megállapodás megkötésére feljogosított személy a lakóotthoni ellátás iránti igény teljesítéséről az igénybe vevő háziorvosa (kezelő orvosa) véleményének figyelembevételével dönt. Az Aranyalma Integrált Szociális Intézmény intézményvezetője jóváhagyásával a telephelyvezető az intézményi ellátás igénybevételének megkezdésekor az ellátást igénybevevővel, illetve törvényes képviselőjével megállapodást köt.

A megállapodás megkötéséhez az ellátást igénylő személy személyes jognyilatkozata szükséges, ha cselekvőképes vagy cselekvőképességében a szociális ellátások igénybevételével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott. A cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alatt álló személyt a megállapodás megkötését megelőzően meg kell hallgatni és véleményét a lehető legteljesebb mértékben figyelembe kell venni.

4.1 Az ellátások igényléséhez szükséges szakvélemények

A szakosított szociális ellátások igényléséhez a külön jogszabályban meghatározott kérelmen túl szükséges:

- gondnokoltak esetén a gondnokság alá helyezést igazoló bírósági ítélet, a gondnokot kirendelő határozat,
- A fogyatékos személyek bentlakásos intézményébe történő felvétel iránti kérelemhez mellékelni kell az igénybe vevő szakorvosának, kezelőorvosának szakvéleményét.
- Kiskorú esetében a fogyatékos személyek otthonába történő elhelyezés iránti kérelemhez mellékelni kell a területileg illetékes szakértői bizottság szakvéleményét.

4.2 Fogyatékosok ápoló-gondozó célú lakóotthonában való elhelyezés esetén történő szakértői vizsgálatok

A nagykorú fogyatékos személy fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthonában történő elhelyezésének feltétele a benyújtott orvosi dokumentáció felhasználásával lefolytatott alapvizsgálat, valamint *a komplex szükségletfelmérés elvégzése.*

Alapvizsgálat

Az erre kijelölt Hivatal szakértői bizottsága a vizsgálatot a benyújtott egészségügyi és egyéb dokumentációk alapján, az ellátott személyes meghallgatásával, valamint - ha a rendelkezésre álló egészségügyi és egyéb dokumentáció alapján az ellátott állapota megalapozottan nem ítélni meg – az ellátott személye vizsgálatával végzi.

A személyes meghallgatást, illetve személyes vizsgálatot

- az intézményi elhelyezést megelőzően az ellátott lakóhelyén, tartozódási helyén,
- az intézményi elhelyezést követően az intézményben kell lefolytatni, kivéve, ha a személyes vizsgálatot egészségügyi szolgáltatónál kell elvégezni. Az intézményben történő személyes meghallgatás, illetve személyes vizsgálat feltételeit – köztük a kommunikációban akadályozott ellátott számára a kommunikáció személyi és egyéb feltételeit – az intézményvezető köteles biztosítani.

A személyes meghallgatásról, illetve személyes vizsgálatról legalább nyolc munkanappal korábban írásban kell értesíteni az intézményvezetőt, aki haladéktalanul értesíti az ellátottat és törvényes képviselőjét.

Ha az ellátott jogkövetkezményekről történő tájékoztatást követően sem működik közre, így különösen a vizsgálaton nem jelenik meg, a szakértői bizottság a szakvélemény kiadását mellőzi, és erről írásban tájékoztatja az intézményvezetőt.

A szakértői bizottság a vizsgálat eredményét szakvéleményben foglalja össze.

A szakvéleményt meg kell küldeni az ellátottnak, törvényes képviselőjének és az intézményvezetőnek.

A vizsgálat eredményére hivatkozva – ha az Szt. kivételt nem tesz – az ellátottal kötött megállapodás egyoldalúan nem módosítható, és nem szüntethető meg.

Az intézményvezető az szakvélemény alapján megtett, illetve kezdeményezett intézkedésekről tájékoztatja az ellátottat a törvényes képviselőjét.

Ha az intézményvezető a szakvélemény kiadásától számított egy éven belül.

- ugyanazon személlyel kapcsolatban ismételten szociális foglalkoztatási alkalmassági vizsgálatot vagy átfogó rehabilitációs alkalmassági vizsgálatot kezdeményez,
- ugyanazon személlyel kapcsolatban ugyanazon okból ismételten szociális foglalkoztatási felülvizsgálatot vagy átfogó rehabilitációs felülvizsgálatot kezdeményez.

Az alapvizsgálat elvégzésével egyidejűleg a komplex szükségletfelmérést is el kell végezni. A fogyatékos személyek bentlakásos intézményének vezetője tájékoztatja az ellátást igénylőt a támogatott lakhatás igénybevételeének lehetőségéről.

A szakértői bizottság a vizsgálatot csak akkor végzi el, ha a kezdeményezésből megállapítható, hogy az ellátott mentális, fizikai vagy egészségi állapotában lényeges változás következett be.

Ellenkező esetben a szakértői bizottság a szakvélemény kiadását mellőzi, és erről az intézményvezetőt írásban tájékoztatja.

Az alapvizsgálatot végző Hivatal a vizsgálati módszerek alkalmazásával, és a rendelkezésre álló orvosi dokumentációk, szakvélemények alapján komplex információhoz jut a vizsgált személy életkörülményei, készségei, képességei viszonylatban. Ezek értékelése során az ellátást igénylő személy részére pontosan megállapíthatóvá válik, hogy milyen típusú intézmények elhelyezés a legmegfelelőbb számára.

A szakértői vélemény tájékoztatást nyújt az integrált intézmény felé, az ellátást igénylő személy kognitív készségeiről, magatartásáról, viselkedéséről, személyiségéről, kapcsolatairól. ezek az ismeretek az intézménybe történő beilleszkedést nagyban segítik.

4.3 Az intézményi jogviszony megszűnése

Az intézményi jogviszony megszűnik:

- az intézmény jogutód nélküli megszűnésével,
- a jogosult halálával,
- a határozott idejű intézeti elhelyezés esetén a megjelölt időtartam lejártával, kivéve, ha az Szt. rendelkezései alapján az elhelyezés időtartama meghosszabbítható,
- az Szt. 94/C. § szerinti megállapodás felmondásával.

Az ellátott, illetve törvényes képviselője indoklás nélkül, írásban mondhatja fel a megállapodást.

Az intézményvezető az intézményi jogviszonyt megszünteti:

- ha az ellátott másik intézménybe történő elhelyezése indokolt,
- ha az ellátott intézményi elhelyezése nem indokolt,
- ha az ellátott a Házi rendet súlyosan megsérti,
- amennyiben az ellátott, törvényes képviselője, vagy a térítési díjat megfizető személy térítési díjfizetési kötelezettségének – a Szt. 102.§ szerint – nem tesz eleget. A Szt. 101. § (2) bekezdés c) pontja, valamint a 102. § nem alkalmazható, ha a Szt. 119. § (2) bekezdése szerint jelzálogjog bejegyzés történt a kötelezett ingatlanvagyonán.

Az intézmény vezetője az ellátás megszüntetéséről, valamint a megszüntetés ellen tehető panaszról írásban értesíti a jogosultat, illetve törvényes képviselőjét. Ha a megszüntetéssel a jogosult, illetve törvényes képviselője nem ért egyet, az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül az intézmény fenntartójához fordulhat. Ilyen esetben az ellátást változatlan feltételek mellett mindaddig biztosítani kell, amíg a Fenntartó nem dönt, illetve a bíróság jogerős és végrehajtható határozatot nem hoz.

Amennyiben az intézményvezető intézményi jogviszonyt az ellátást igénybevevő, illetve törvényes képviselője kérelmére szünteti meg, úgy az intézményi jogviszony megszűnésének időpontja minden esetben a felek megegyezése szerinti időpontban. Ha az intézményi jogviszony megszüntetésére a Szt. 101. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint kerül sor, úgy az intézményi jogviszony megszüntetésének időpontja az intézményvezetőnek az intézményi jogviszony megszüntetésére vonatkozóan hozott értesítésben meghatározott időpont, mely a Szt. 101. § (2) bekezdése b) és c) pontja szerinti esetben nem lehet korábbi, mint a megszüntetésről szóló értesítés kézhezvételének napjától számított 30 nap. A Szt. 101. § (2) bekezdése a) pontja szerinti megszüntetés esetén a Szt. 109. §-ában foglaltakat kell alkalmazni.

4.4 Tájékoztatási kötelezettség

Az intézménybe való felvételkor az intézmény tájékoztatást ad a jogosult és hozzátartozója számára:

- a) az intézményben biztosított ellátás tartalmáról és feltételeiről;
- b) az intézmény által vezetett nyilvántartásokról;
- c) a bentlakásos intézményi elhelyezéskor a jogosult és hozzátartozói közötti kapcsolattartás, különösen a látogatás, a távozás és a visszatérés rendjéről;
- d) panaszjoguk gyakorlásának módjáról;
- e) az intézményi jogviszony megszűnésének eseteiről;
- f) az intézmény házirendjéről;
- g) a fizetendő térítési díjról, teljesítési feltételeiről, továbbá a mulasztás következményeiről;
- h) a jogosult jogait és érdekeit képviselő társadalmi szervezetekről.

A jogosult és hozzátartozója az intézménybe való felvételkor köteles

- a) nyilatkozni a tájékoztatásban foglaltak tudomásulvételéről, tiszteletben tartásáról;
- b) adatokat szolgáltatni az intézményben e törvény alapján vezetett nyilvántartásokhoz;
- c) nyilatkozni arról, hogy a szociális ellátásra való jogosultság feltételeit és a jogosult, továbbá a közeli hozzátartozója természetes személyazonosító adataiban beállott változásokat haladéktalanul közli az intézmény vezetőjével.

A bentlakásos szociális intézmény vezetője köteles értesíteni, illetve **tájékoztatni** a jogosultat és az általa megjelölt hozzátartozóját

- a) a jogosult állapotáról, annak lényeges változásáról;
- b) az egészségügyi intézménybe való beutalásáról;
- c) az ellátás biztosításában felmerült akadályoztatásról, az ellátás ideiglenes szüneteltetéséről;
- d) az áthelyezés kezdeményezéséről, illetőleg kérelmezéséről;
- e) a díjfizetési hátralék következményeiről, valamint a behajtás érdekében kezdeményezett intézkedéséről.

5. A SZOLGÁLTATÁSRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA

A megállapított intézményi térítési díjakról a fenntartó honlapján ad tájékoztatást. A honlap tartalmazza továbbá a szolgáltatással kapcsolatos intézményi információkat is.

Ezen kívül a székhely/telephely rendelkezik Webes felülettel (www.fmiszi.hu), ahol információkat szolgálat működésével kapcsolatban. Telephely rendelkezik összefoglaló információs anyaggal, amelyet az érdeklődők számára eljuttat, évente írásbeli beszámolót készít, szóbeli beszámolót tart a szolgáltatást igénybevevőknek és törvényes képviselőknek.

Az ismertető az intézményi szolgáltatások körét, az intézménybe történő felvétel, illetve az elhelyezés körülményeire, valamint az ellátott jogi képviselő személyére, elérhetőségére vonatkozó adatokat tartalmazza.

Aranyalma Integrált Szociális Intézmény Fejér Vármegye

Telephely: Kékmadár Lakóotthon Csókakő

SZAKMAI PROGRAM – 2023.

Záró rendelkezés

Jelen Szakmai Programot annak fenntartói jóváhagyása napjától kell alkalmazni, ezzel egyidejűleg az Aranyalma Integrált Szociális Intézmény Fejér Vármegye Kékmadár Lakóotthon Csókakő telephelyintézmény 2017. május 17-én jóváhagyott Szakmai Program és mellékletei érvényét veszti.

Csókakő, 2023. 3. 14.

Farkas Judit
1. intézményvezető

Szakmai Program a Fenntartó által jóváhagyva: 2023. .... hó ..... napján

Boldogné Kőrösi Mónika

igazgató

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

Fejér Vármegyei Kirendeltség

